Mājas Draugs

2. gads | Aprīlis, 1951 | 4./14./nr-s

...JA KĀDS JUMS SLUDINA CITU EVAŅĢELIJU...

Mākslinieka ANŠA BERZIŅA zīmējums Pāvila vēstules galatiešiem 1.nod. 9.pantam

LIELDIENAS TICĪBA

LAIKĀ, kad ciešanas un piemeklējumi draud iznīcināt miesu, mums vairāk kā jebkad jāsarga gars. Atsevišķu cilvēku un tautu bojā eja sākas tad, kad konstatējams garīgs sabrukums, kad indivīda vai indivīdu kopuma gara dzīvei vairs nav saskarsmes ar visu garīgo spēku pirmavotu - mūžību.

Vai tas bija tai tumšajā laikā, kad mūsu dzimtenes auglīgā zeme sāka kvēlot kara ugunīs, vai tas bija tad, kad redzējām, ka arvien tālāk un tālāk no mums paliek tēvuzemes krasts un dodamies nezināmai dzīvei pretim, vai varbūt tas bija tad, kad, ienākuši trimdas ciešanu svelmē, likās, sadegsim - lai visos tajos baigajos brīžos izturētu, mums vajadzēja gara spēka, iekšējas gaismas. Citiem vārdiem, mums bija nepieciešama toreiz tāpat kā tagad Lieldienas ticība, bija nepieciešama veldze no mūžības avota, nepieciešama pieķeršanās pārlaicīgai varai - Dieva rokai; mums bija toreiz tāpat kā tagad, kad tautas ciešanas nav galā, jāatminas: "Ja jūs neticēsit, tad jūs nepastāvēsit!" (Jezaja) - Materiālisma iznīcinātāja baisma valda pasaulē, cilvēki iznīcina gadu simtu, daudzu paaudžu radītas vērtības, materija apdraud garu, gars - cilvēka līdzības zīme ar Dievu - vājinas cilvēkos, gaisma "kas no debess ausa" aptumsusi Dieva radīšanas brīnumā - cilvēkā. Lielās Piektas nāves krusts paceļas biedinātājā lielumā un augstumā. Kas glābs?

Augšāmcelšanās, Lieldienas rīts - tā sirds nebeidz ticēt. - Tev liekas, ka Tu redzi dzimtenes palejās izplaukušus pūpolus, mātes un tēva iemītu taku uz dievnamu, kurp esi viņiem līdzi gājis Lieldienu dievvārdus klausīties, un tu dzirdi kā toreiz, ka par nāvi lielāka ir augšāmcelšanās, par iznīcību - dzīvība, par sodu - žēlastība un par cilvēku nespēku lielāks Dieva spēks. Un tu pats sev jautā - vai tu tam tici? Tā arī Kristus jautāja reiz kādam vīram, kas gribēja, lai Lielais Nacarietis palīdzētu. - Jā, tava un mana ticība, kristīgais tautieti un tautiete, kristīgais cilvēk, ir priekšnoteikums Lieldienas ausmai. No šīs ticības pieaugšanas vai mazināšanās cilvēcē ir atkarīga pasaules pacelšanās uz savu Dievu vai - slīdēšana arvienu lielākā materiālismā un iznīcībā.

Lieldienas rīts pasaulei uzausa senā pagātnē tāpēc, ka Kristus atpestīja savus ļaudis, tos kas Viņam ticēja; tāpēc, ka materiālismā iestigusī cilvēce ar visām iekārēm un kaislībām tomēr bija vēl spējīga un ilgojās Dieva gaismā dzīvot, garīgi dzīvot. Cilvēks, kas spēja krist, bija spējīgs arī tumsu izciest un gaismai atvērt bagātu dvēseli.

Kad tu celsies, vājais brāli, mazais cilvēk? Kad tavas vājās stundas kļūs par tavu apņemšanos pielūgt Liedienas Kristu, lai tu kļūtu stiprā gara cilvēks, Lieldienas cilvēks? Šis laiks ir tavs laiks, latvieti, Dievs nav tevi atstājis, Viņš tikai tevi aicina. Tautu ciešanu laikā var uzturēt tikai stipra ticība, ka par cilvēku lielāks ir Dievs. Mūsu miesa nepagurs, ja nezaudēsim saskarsmi ar visu spēku avotu - mūžību, ja mūsu dvēselēs neapdzisīs Kristus gaisma, Lieldienas rīta atspīdums.

Mūžīgajā Dievā ir cilvēces nākotne. Nav citas nākotnes. Ar Dievu un Kristu ir arī mūsu, latviešu, ceļš uz savu nākotni. Nav cita ceļa. Lai tā ir mūsu Lieldienas ticība!

VALDIS MEŽEZERS

Drauga vārds

Meld.: Amerikāņu baznīcdziesma "I heard the voice of Jesus say." Common service book 365.

KAS VIENS ZEM NASTAS SABRUCIS
UZ SAUSĀS ČEĻA SMILTS
UN ATSPIRGŠANAS IZTVĪCIS
UN DZĪVES, ĻAUŽU VILTS,
TAS BRĪDĪ TAI, KAD VISS ŠĶIET ŅEMTS,
SEV VIENU DRAUGU JŪT,
KAS TIEM, KAM KRUSTU NEST IR LEMTS,
GRIB PALĪGS VIENMĒR BŪT.

KAS LIEKAS CIŅU ZAUDEJIS,
KAM KAROGS SAPLOSĪTS,
KAS NĀVI VAIGĀ REDZĒJIS,
KAS TRIMDĀ PROJĀM DZĪTS,
NEVIENS KAM MIERU NENOVEL
VAR MIERĪGS DZĪVOT TAD,
JA VIENU DRAUGU ZINA VĒL,
KAS NEATSTĀS NEKAD.

TAVS CEĻŠ CAUR NAKTI NEZUDĪS,
BŪS SPĒKA GANA C EST,
JA IR VIENS DRAUGS, KAS PAVADĪS,
LAI KUR TEV NĀKTOS IET.
TAS DRAUGS, TAS GLĀBEJS, SARGS UN GANS
TEV SAKA, MAN UN MUMS:
"NAV SMAGĀKS JŪSU KRUSTS KĀ MANS,
KO NESU ES PAR JUMS."

MĀCITĀJS E. ZVIRBULIS

KRISTUS KRUSTA VĀRDI

(MĀJU DIEVVĀRDIEM)

MŪSU Kungs un Pestītājs, kad Viņš cīnījās ar nāvi pie krusta, sacīja septiņus īsus teikumus. Tie ir Viņa atvadīšanās vārdi no pasaules. Ar tiem Kristus vēlreiz runā uz mums. Un ar šiem vārdiem Viņš paceļ mūs pāri mūsu ciešanām, lai visbeidzot arī mēs sacītu: Tēvs, es pavēlu savu garu Tavās rokās....

Bet, iekām Jēzus Kristus tā var sacīt, Viņam jācīnās vistumšākajā moku naktī un Dieva pamestības apziņā. Jēzus mācekļi, piemēram, visā savā dzīvē nespēja aizmirst Devīto stundu, kad viņu Kungs Jēzus sauca: ''Mans Dievs, mans Dievs, kāpēc Tu mani esi atstājis!''

Tagad mēs nevienu citu Jēzus vārdu tā nesaprotam, kā mēs saprotam šo, jo šis vārds raksturo arī mūsu dzīves vislielākās bēdas, kad arī mēs tagad jūtamies Dieva atstāti, kad mēs Viņu saucam, bet Viņš mums neatbild, kad mēs tveramies pie Viņa apsolījumiem, bet tie nepiepildās, kad tiekam mētāti bailēs un vilšanās, un nekādu pieturas punktu nevaram sev atrast. Un tas ir briesmīgi, bieži pat briesmīgāki par pašu nāvi. -

Tik ilgi, kamēr mēs sev droši varam sacīt: ''Mans Dievs Kungs vēl dzīvo,'' tik ilgi mēs vēl vienmēr varam vai nu atsākt ar jaunu sparu, vai arī - šķirties Viņa mierā no šejienes un mirt. Bet, kad mums izbeidzas apziņa par Dieva klātesmi, tad arī viss ir izbeidzies. Tad mēs esam līdzīgi kuģu vrakiem jūrā, ko viļņi mētā šurp un turp. Un cik daudzreiz tieši šai laikā mēs tādi arī esam! Grūtā brīdī mēs sakām gan: Mans Dievs, mans Dievs, bet mūsu apziņā tas nenozīmē: Dievs ir mūsu cerība, akmens kalns uz kā mēs stāvam! Bet tas, ko mēs piesaucam dažu labu reiz vienīgi nozīmē: Mans Dievs, kur nu mēs esam; vai: kas ar mums notiek! Tad tas ir vienīgi mūsu šaubu sauciens, cilvēku sauciens naktī, kas aizgājuši no Dieva un tāpēc arī Dieva pamesti.

Šādā naktī šai pasaulē nāca Jēzus Kristus. Jau tad, kad Viņš vēl bija tikai savā ceļa sākumā, Viņš zināja, ka Viņam būs jānokāpj pat pazemē. Un kad Viņš staigāja pasaules lielceļos, tad Viņam arī tiešām bija jānokāpj pazemē, jo Viņš vēl arvien saklausīja cietēju vaimanas visapslēptākajos, visdziļākajos dziļumos: ''Mans Dievs, mans Dievs!'' Un Jēzus labprāt devās turp, kur sāpju skaudrās smeldzes bija visvairāk, līdz Viņš nonāca pie tiem, kas bija vislielākā vientulībā un vispamestākie, līdz visbeidzot Viņš bija starp tiem, kuŗus, no pasaules izdzītus, līdz ar Viņu varmākas piesita krustā. Šos vispamestākos Viņš uzmeklē arī šodien un dalās ar tiem viņu ciešanās.

Kā še, tā dzimtenē mēs domājam un runājam: Kas mums dos maizi? Kas mūs uzturēs? Tā arī Viņš sauca pie krusta: ''Man slāpst!'' Un kā vislielākajiem cietējiem ir jāsamierinās ar to, ko tiem dod, tā arī Viņam bija jābūt mierā ar to, ko Viņam pasniedza - malku etiķa.

Bet ja nu Kristus grib dalīties mūsu bēdās, tad Dievs, kas nepameta Viņu, nepametīs arī mūs. Arī mūsu bēdās mums skan apsolījuma vārdi no krusta: ''Tēvs, piedod tiem, jo tie nezina, ko viņi dara.'' ''Šodien tu būsi ar mani Paradīzē.'' ''Sieva, redzi, tas ir tavs dēls.'' - Diemžēl, rūpēdamies par laicīgajām lietām, mēs daudzreiz pat neesam gribējuši dzirdēt un saprast, ko Viņš, mūsu Pestītājs, savās mokās ir sacījis. Tāpēc Jēzus Kristus varētu teikt: Paliekiet savā postā, jūs citu neko neesat pelnījuši! Bet Viņš tā nedara. Viņš domā, ka pietiek jau ar to sodu vien, ja cilvēks ir izjutis, Dieva pamestības postu, un aizlūdz arī par mums: ''Tēvs, piedod tiem, jo tie nezina, ko tie dara! Un tiem, kam pašiem vajadzētu sev sacīt: Tava dzīve ir galā, tev nekā vairs nav ko gaidīt, ka vienīgi tiesu un sodu, un tu saņemsi to, ko ar saviem darbiem pelnījis, - - par tiem Kungs Jēzus nevien aizlūdz, bet viņiem arī apsola: Jūs būsiet ar mani Paradīzē.

Krusta pakājē Viņš redz savu māti un savus mācekļus. Kungs Jēzus zināja, cik ļoti šie, Viņa mīļie draugi, vēlējās būt ārpus šīs ļaunās, Dieva pamestās pasaules un tomēr tiem tur bija jāpaliek. Un šodien Viņš redz visus tos ļaužu pulkus, kas, agrāk Dieva svētīti, tagad pret savu gribu ierauti tai Dieva tiesā, ko pasaule pati sev sagādājusi. Vārdu sakot, Viņš redz savu draudzi zaimotāju, aprunātāju, augstprātīgo, vīlušos un resignēto vidū. Un Viņš rūpējas par to, lai tā saslēgtos kopā, lai mēs viens otram kļūtu par palīgu un atbalstu, tāpat kā reiz savai mātei Viņš sacīja: ''Tas ir tavs dēls,'' un savam māceklim - ''Tā ir tava māte,'' - tā sagatavodams ceļu kristīgās mīlestības un atbildības darbam.

Tā, atvadīdamies no šīs pasaules Jēzus Kristus ir ietvēris visus savā lūgšanā un savās rūpēs: savus ienaidniekus, svešā krastā izmestos, bez Dieva palikušos un visus savus draugus. Tāpēc svētā bijībā paturēdami savās sirdīs mūsu Kunga un Pestītāja pēdējos vārdus, ar kuŗiem Viņš šķīrās no sava mūža darba, pavēlēsim arī sevi Tēva rokām. Nebīsimies un neraizēsimies par savu nākotni, bet lūgsim ar dziesmas vārdiem: ''Jēzu vadi Tu, dzīves gājumu!'' un Dievs Tēvs būs mums labvēlīgs, austošais Augšāmcelšanās rīts to apliecinās.

TAVĀS PĒDĀS IET, PESTĪTĀJ, KAS CIET, ĻAUJ MUMS, TAVAI KRUSTA DRAUDZEI, TAVU LIDZINIEKU AUDZEI, SĀPJU VĒTĪTAI KRUSTA NESĒJAI.

KRUSTA SVĒTĪBU, LIELAIS CIETĒJ, TU MĀCI MUMS ŠAI LAIKĀ SAPRAST, SIRDĪ DEBESS MIERU ATRAST. CEĻŠ UZ LIELDIENU VED CAUR GOLGATU.

NAV TAVS MĀCEKLIS, KAS NAV PANESIS KRUSTU, ZAIMUS, SĀPES, MOKAS, KAS NAV TĒVU, MĀTES ROKAS, VISU ATSTĀJIS, TEV VIEN SEKOJIS. (A. Veinbergs)

PRĀVESTS E. BERGS

Kristietis un baznīca pārbaudījumā

(BEIGAS)

LIELĀ daļa, varbūt lielākā daļa (un es domāju še īpaši Baltijas tautas) savās ciešanās meklē balstu mīlestībā uz tautu un tēviju. Nevērtēsim to zemu. Še slēpjas vietnieciskās ciešanas cēlā doma. Šī doma vienmēr no jauna izlaužas dzīvē pārliecinošā veidā: mīlestībā uz bērniem, vecākiem, draugu, tautu, arī uz zinātni, mākslu un t.t. Tā paceļ cilvēku pāri viņa personīgajai dzīvei līdz sevis ziedošanai un taisni tādā kārtā liek viņam pārvarēt ciešanas. Kā jauneklis cīņā ziedo savu dzīvību tautai un tēvijai, tā savas tautas liktenī dalās arī tas, kas cieš trimdā. Bet arī še paceļas jautājums, kam atbildi neatrodam: kādēļ taisni m a n a i tautai jācieš? Tur nepietiek ar atbildi: Ciešanas ir sods par maniem un par manas tautas grēkiem. Cik svētīgs un nepieciešams šinī laikā arī būtu aicinājums nožēlot grēkus, tas tomēr neatbild jautājumu: kādēļ taisni m u m s ir jācieš? Mūsu nelaimīgais liktenis taču nav mūsu pašu darbības izaudzēts, bet ārienes uzspiests. Ja arī mēs paši sevi pārbaudām un nožēlojam grēkus, tad tomēr nelaimes avots paliek neskarts un ciešanas turpinās. Ja mēs norādām tikai uz grēka sodu, mēs topam netaisni pret savu tautu, un nedodam tai spēku ciešanas pārvarēt. Meklēsim tādēļ citu izskaidrojumu.

Jautāt, kādēļ jācieš m a n a i tautai, ir tik pat nepareizi, kā jautāt, kāpēc man jācieš. Mēs aizmirstam jautāt: vai ciešanām ir nolūks, mērķis, jeb esam padoti aklam liktenim? No šīs nepareizās jautāšanas mums jāatsvabinās. Atsaucos atkal uz bīskapu Lilji. Viņš raksta: "Jo vairāk mūsu apcietinājuma laiks ieilga, jo skaidrāk izrādījās, ka vairāk par kopīgo polītisko opoziciju lielāko daļu mūs ietekmēja cits spēks. Tā bija kristīgā ticība. Bij pamācīgi vērot, ka šo patiesību atzina cits pēc cita, un, kas to reiz bija atzinis, tas tad arī satvēra to arvienu noteiktāk un apzinīgāk."

Pirms dažām nedēļām noklausījos interesantā referātā par

trimdas psīchologiju. Runātājs norādīja uz Raiņa drāmu "Jāzeps un viņa brāļi." Kad brāļi nonāk Ēģiptē pie Jāzepa, lai pirktu maizi un savu brāli nepazīst, viņa dvēselē cīnās atriebības jūtas ar piedošanas jūtām. Viņš pārvar atriebības jūtas un apkampj savus brāļus. Bet tad paceļas cita problēma. Ko lai viņš tagad dara? Atgriezties Kanaanā viņš nevar. Vecā dzimtene viņam palikusi sveša. Ēģiptē palikt arī nevar, viņš savu uzdevumu tur ir izpildījis. Viņam jāmeklē trešā dzimtene, un viņš aiziet. Nav teikts, uz kurieni viņš iet: tuksnesī, vai ļaut sevi saplosīt svētam dzīvniekam, - katrā ziņā prom no šīs dzīves. Runātājs šo domu attiecināja uz trimdiniekiem. Trimdas laikam ieilgstot, zaudētā dzimtene viņiem palikusi vai paliks sveša. Jaunajā vidē viņi pilnīgi nekad nevarēs iedzīvoties, mazākais šī paaudze nē. Trešajai iespējai runātājs pieskārās tikai tik tālu, ka ieteica pieslieties kautkam veselam un pilnīgam, lai pie tā stiprinātos un augtu. Še taču cita doma bij tik tuvu, kas, diemžēl, palika neizteikta, - Dieva valstība. Tā ir vienīgā atpestīšana, vienīgais garīgā spēka avots izdzītiem, bieži pārprastiem, dažkārt ārpus likuma nostādītiem - Dieva valstība. "Grib tie mūs mocīt, kaut Vai mūsu lietas raut, Lai notiek Dieva prāts, Tiem labums nav nekāds. Mums debess manta paliek." Bet ja nepaskaidro, kā šī valstība iegūstama, tad tas ir tikai tukšs vārds, kuŗu, kad tas no citiem noklausīts, gan atkārto, bet nepārdzīvo. Kā tiekam pie šīs valstības, īpaši tagad, pārbaudījumā?

Bīskaps Lilje raksta: "Lai slavēti visi skolotāji, kas man mācījuši garīgu dziesmu pantus un dzejoļus, grieķu liriķus, latīņu odas, vai ebreju psalmus! Viņi dāvājuši man mantu, kuŗas neiznīcināmā vērtība palika man neatsveŗama viņās grūtās vientulīgās nedēļās." Tātad Bībeles panti, garīgo dziesmu panti, Bībeles stāsti, reliģiskās pārdomas, - ir savā ziņā Dieva valstības garīgais saturs, kas dod spēku dzīvot un pārvarēt šīs pasaules ciešanas. Tādēļ labi, ja īpaši jaunībā, skolas gados šīs vērtības piesavināmies. Bet cik augsti mēs tās arī vērtētu, tomēr jāsaka, tas vien vēl nepalīdz.

Atceros kādu kristīgu sievieti Vācijā. Kādā nometnē viņa nolasīja ļoti kristīgu referātu, piešķirot visam vakaram skaistu, celsmīgu noskaņu. Varēja tikai vēlēties, lai visi klausītāji šīs kristīgās domas nekad neaizmirstu. Bet gadu vēlāk viņa izdarīja pašnāvību, un vēl vienu gadu vēlāk viņai sekoja vīrs. Arī kristīgā pārliecība un kristīgo domu krājums nespēja viņu atturēt no kļūmīgā soļa. Ciešanas bija pārāk lielas. Ar Dieva valstību mums jābūt vēl ciešākā un sirsnīgākā sakarā, un še ir svarīgi, kā saprotam un nesam mums uzliktās ciešanas.

Dažas reliģiskas patiesības ciešanās un pārbaudījumos parādās citā un, es gribētu teikt, skaidrākā gaismā kā agrāk. Agrāk tā bija ārīga piekrišana, tagad tas ir pašа pārdzīvojums, un tikai tas atveŗ mums patiesību. Tikai tā varam saprast, kā Pāvils savās ciešanās varēja saskatīt Kristus ciešanas, kā Luters to pašu saskatīja sava zemes tēva ciešanās, kā hugenoti cieta Kristus dēļ, un ka mēs

savas tautas un visas cilvēces ciešanās, bet turklāt arī savās personīgajās ciešanās piedalāmies Pestītāja ciešanās. Dieva valstība nāk pie mums tikai ciešanās. Redzot savas ciešanas šādā gaismā, mēs tās esam jau pārvarējuši, jo mēs saredzam Dieva mērķi. Ja mums šādas ticības nav, tad arī nav spēka ciešanas panest.

Pirms kādiem simts gadiem Rīgas Pārdaugavā nebija baznīcas. Bet iedzīvotāju skaits stipri auga arī šajā pilsētas daļā. Svētdienās ļaudis uz baznīcu cēlās pāri Daugavai. Te, kādā svētdienā notika nelaime: kāda laiviņa apgāzās, un daļa braucēju noslīka. Bet taisni šī nelaime lika rīdzeniekiem atzīt, ka Pārdaugavai nepieciešama sava baznīca. Viņi atvēra savas sirdis un rokas - un tā radās Mārtiņa baznīca. Vai upuri bija lieki, bezjēdzīgi? Nē, tie pamudināja baznīcas darbu izveidot tālāk. Bez šiem upuriem baznīca nebūtu celta, vismaz tik ātri nē. Pašiem nezinot, šie ļaudis cieta, lai Dieva valstība izplatītos.

Bīskaps Lilje stāsta, ka Ziemas svētku vakarā viņu negaidot izsaukuši no kameras un aizveduši pie komandanta. Komandants viņu pavadījis uz kādu citu kameru, un tur tās iemītniekam paskaidrojis, ka cietuma mācītājam šovakar neesot bijis iespējams to apciemot. Bet Dr. Lilje viņam teikšot kādus celsmīgus vārdus. Cietumnieks atbildējis, viņš gribot grēkus sūdzēt un baudīt svēto vakarēdienu. Dr. Lilje bijis ar mieru, un komandants iebildumus necēlis. Jā, viņš licis vēl atvest no kaimiņu kameras kādu vijolnieku, kas skaisti nospēlējis dažas Ziemas svētku melodijas. Tā še sapulcējusies maza Ziemas svētku draudzīte - 4 dievlūdzēji, un tas bijis aizgrābjošs Ziemas svētku brīdis. Kameru atstājot komandants satvēris Dr. Liljes roku un teicis, asarām acīs: ''Es Jums pateicos. Jūs nevarat iedomāties, ko Jūs šinī vakarā man devāt manam grūtam un bēdīgam ikdienas darbam.'' Tas liek mums atcerēties kuģa kapelānu Žani Bijonu, kas hugenotu izturēšanās pārvarēts pieķērās evaņģelijam.

Pilnīgā nespēkā visskaidrāk parādās, kas cilvēkā ir īsts. Mēs atzīstam, ka Dievs ir pie pazemotiem, apvainotiem, mocītiem, beztiesīgiem, bēdīgiem. Viņš jāsatver ciešanās un pārbaudījumos. Un ciešot šādā ticībā, mēs pāri šai pasaulei garā redzam augstos Dieva mērķus - Viņa valstībā.

MĀCĪTĀJS E. ĶIPLOKS

LUTERISKĀ BAZNĪCA AMERIKĀ

III NĀCIJA UN BAZNĪCA AUG

PIRMAIS gadsimta ceturksnis pēc neatkarības deklarācijas (1775.g.) Savienoto Valstu vēsturē bija sevišķi veiksmīgs. Neatkarības izcīnīšana apliecināja jaunās valsts spēku, demokratiskā konstitūcija - brīvības mīlestību, valsts sekmīgā jaunuzbūve pirmā prezidenta Džordža Vašingtona vadībā - drošu nākotni. Tas viss nevien pacēla pašu amerikāņu nacionālo apziņu, bet nostiprināja jaunajai valstij uzticību arī Eiropas tautās. Daudzi eiropieši 19. gadsmita sākumā raudzījās pēc politiski, saimnieciski vai reliģiski stabilākas zemes, kur dibināt jaunu dzīvi. Franču revolūcija bija satricinājusi politisko stabilitāti. Arī citās Eiropas valstīs revolūcijas un reakcijas draudēja nomākt viena otru. Straujā industrializācija radīja nevien bezdarbu pilsētās, bet atsaucās arī laucinieku dzīvē. Napoleona kari bija atstājuši posta zīmes cīņu laukos. Ticīgi cilvēki vietām nonāca asā konfliktā ar racionālisma gūstā turēto baznīcu. Kad Prūsijas karalis mēģināja izlīdzināt dogmatisko plaisu starp savas zemes iedzīvotājiem un 1817.g. uzspieda ūniju luterāņiem un reformātiem, tad daudzi pārliecināti luterāņi ūnijas vietā labāk izšķīrās par emigrāciju. Immigrācijas uzplūdos Savienoto Valstu iedzīvotāju skaits četrdesmit gados (1790. - 1830.) pieauga vairāk kā četrkārt, no nepilniem 4 miljoniem uz turpat 13 miljoniem.

Šo iedzīvotāju pieplūdumu jaunā republika uztvēra bez grūtībām. 1803.g. Savienotās Valstis ar veiklu diplomātiju bija ieguvušas pirkšanas ceļā no Francijas milzīgu apgabalu kontinenta vidienē - Luizianu (nesajaukt šo apgabalu ar līdzīga nosaukuma steitu!), kas pārsniedza pašas federācijas territoriju. Šim zemes ieguvumam sekoja vēl citi (Florida, Oregona, Kalifornija). Jauniegūtās zemes pārdeva par lētu maksu ieceļotājiem. Bet ne tikai agrārā politika veicināja immigrāciju. Ievērojami bija uzlabojusies satiksme un drošība. 1819.g. pirmais tvaikonis šķērsoja Atlantijas okeānu. Pirms tam tvaikoņi bija sākuši pārvarēt Misisipi un citu upju straumes, virzienā uz kolonizējamās zemes vidieni. 1831.g. atklāja pirmo dzelzceļa līniju Savienotajās valstīs. Indiāņu ciltis vairs neapdraudēja pionierus, kas tagad bija skaitliski pieauguši un militāri organizēti. Immigrācija turpinājās visu 19. gadu simteni. Simts gadu laikā (1800-1900) iedzīvotāju skaits Savienotajās Valstīs bija pieaudzis gandrīz piecpadsmitkārt, sasniedzot 76 miljonus. Īpaši starp 1830. un 1870. gadu pieplūda daudz luterāņu no Vācijas un Skandināvijas valstīm. Luterāņu pieaugums šai laikā bija trīs reizes lielāks par vispārējo iedzīvotāju pieaugumu.

Immigrācijas uzplūdi un jauno apgabalu kolonizācija radīja luterāņu baznīcai daudzas jaunas problēmas. Kamēr agrākie ieceļotāji, kaut sašķelti mazās grupiņās, koncentrējās nedaudzās vietās austrumpiekrastē, piem. Pensilvānijā (18. g.s. beigās tā bija 60% luteriska), tikmēr tagad luterāņu ieceļotāji izklīda visos virzienos milzīgajā territorijā. Pirmie luterāņu pionieri, nākdami no vienas un tās pašas vides un kopdami savu nacionālo kultūru, uzrādīja daudz lielāku viengabalainību. Tagad turpretī ieplūda luterāņi no dažādām nācijām un ar dažādām tradicijām, kas, ievērojot šo grupu straujo pieplūdumu un skaitlisko samēru, neasimilējās ar to luterāņu garu, kas bija jau priekšā. Šie apstākļi apgrūtināja jaunatbraucēju garīgo aprūpi. Jaunās kolonijas atradās nevien tālu no vecajām, bet tām bija cits gars un tieksmes.

EDVARTS TŪTERS

Pūpolu svētdiena

Ir tādas dienas par kuŗām līdz sirmam vecumam mums saglabājas atmiņas. Visvairāk šo neaizmirstamo dienu nāk mums līdz no mūsu agrīnās bērnības, pie kam šīs agrīnās atmiņas bieži vien ir visjaukākās cilvēka mūžā. Viena no šādām dienām man ir kāda sena sena Pūpolsvētdiena.

* * *

Ziema gāja uz beigām. Saule kāpa aizvien augstāk. Sniegs saira. Mājas jumts pa dienas vidu jau pilēja, un augstākās vietas un uzkalniņi tīrumā bija brūni kā lieli maizes klaipi. Ūdeņi kļuva aizvien plašāki un mirdzošāki. Arī mūsu olnīca, kas veda uz ganībām un pļavu, bij pārvērtusies burbuļojošā strautā.

Bērzi birzīs, vēju šūpoti, vairs neknakšķēja stingumā sasaluši, bet ar katru dienu kļuva lunkanāki un šalca maigām balsīm... Bērziem galotnes bij mirdzoši brūnas. Tur brieda jaunie pumpuri. Kārklu krūmiem visi smalkie zari bija piekaisīti ar mazām samtainām cepurītēm, kas vizuļoja un mirdzēja kā sudrabs - tie bija pūpoli. Skatoties pūpolu laipnajā mirdzēšanā, es sapratu, ka drīz vajaga būt Pūpolsvētdienai. - Nevienam nezinot un nemanot, man gribējās saplūkt pūpolus un ar maigu pērienu Pūpolsvētdienas rītā uzmodināt māsiņu un brālīti, vai pašu mīļo māmulīti. Bet ūdeņi bija auksti un dziļi; tie stājās man ceļā.

Diendienā skraidīdams pa olnīcu un gaidīdams ūdeņu mazināšanos, laikam biju saaukstējies, un kādu pēcpusdienu mani sāka kratīt drudzis. Jau pirms vakara es ievilkos gultā. Māte teica, ka vaigi man kvēlojot kā ogles krāsnī. Es kaut kur grimu, krītu, slīdēju aizvien dziļāk...

Nezinu, cik dienas biju pavadījis tai negantajā karstumā - pusmiega, pusnomoda murgos. Bet kad kādu rītu es atkal pamodos un mana apziņa bija atkal atgriezusies, tad redzēju, ka ar visu gultu esmu ienests lielajā istabā. Koši zeltaini saules zaķīši priecīgi lēkāja pa balti izberzto istabas grīdu. Istabā nebija neviena cilvēka. Garais ozola galds istabas vidū bija pārklāts ar baltu galdautu. Liela, tumšzili vāpēta māla krūze stāvēja galda vidū, pilna ar sudrabotiem pūpoliem. Nu es skaidri sapratu, ka atnākusi Pūpolsvētdiena, jo mūsu mājās pūpolus mēdza nest istabā tikai Pūpolsvētdienas priekšvakarā. - Ak, kas gan nepazīst šo, gaišā priekā un pavasaŗa košumā zaigojošo dienu! Ieraugot pūpolus, sirds man sāka strauji dauzīties... Es domāju par to, ka nupat, nupat nāks mana mīļā māmulīte ar samtainu pūpolu slotiņu rokā. Bet māmulīte vēl nenāca un nenāca. Kur gan šorīt viņa kavējās? Kamdēļ vēl nedzird pa grīdu švīkstam viņas soļus? Es gaidīju ilgi, ilgi... Un tad noklinkšķēja durvju klinķis. Es aizturēju elpu un aizvēru acis, lai māmulīte, pēkšņi ienākdama, nepamanītu, ka esmu jau pamodies. Tas mazinātu skaistās paražas svinīgumu. Drīz vien uz saviem vaigiem es sajutu māmulītes elpu. Seļene atsedzās un pūpolu slotiņa sāka maigi dejot pa maniem plikajiem stilbiem... ''Celies nu velies apaļš kā pūpols...'' Prieka un laimes apskurbis, es uzrāvos sēdus un apviju savas mazās roķeles māmulītei ap kaklu. Tad es paņēmu no māmulītes pūpolu slotiņu, glāstīju to un spiedu pie vaigiem. Daži pūpoliņi bij nobiruši gultā. Tos es salasīju saujā un pūtu virsū siltu dvašu, jo man šķita, ka tiem, kas atlūzuši no pārējiem, ir salti un skumji... Vēlāk es tos saliku rindā uz palodas, kur tie gozējās priecīgā pavasaŗa saulītē kā sīkas samtainas aitiņas. Un šī priecīgā gaisma no palodas un sudrabainais mirdzums no pūpoliem cēlās un kāpa manā bērna dvēselē, padarot to tikpat maigu kā mazos pūkainos pūpoliņus.

Tad istabā salasījās pārējie mājinieki. Pēc brītiņa aiz viņiem sekoja arī vecaistēvs, nesdams pie krūtīm sev piespiestu Bībeli, spredīķu un dziesmu grāmatu. Nākdams gar gultu, vecaistēvs vēlīgi noglāstīja man galvu un pavēstīja, ka pali nu jau mazinoties. Tad vecaistēvs nostājās baltā apklātā galda galā, nolikdams svētās grāmatas sev priekšā. Visi mājinieki piecēlās, un vecaistēvs skaļā balsī sāka lasīt Dieva vārdus. Šie svinīgie vārdi mani reibināja kā liepu smarža biti. Pēc spredīķa tika dziedāta dziesma; skanēdama tā lidoja pa istabu itkā neredzams putns.

Kad Pūpolsvētdienas rīta pātari bija galā, es izrausos no gultas un tāpat krekliņā aiztecēju pie vecātēva, lai nomutētu viņam roku. Mēs, bērni, bijām mācīti, pēc pātariem pateikties par Dieva vārdiem. Šoreiz es pasniedzu vecamtēvam arī dažus zariņus no savas pūpolu slotiņas. Vecaistēvs, laipnām acīm, tērpies baltās linaudu biksās un kreklā, pievilka mani sev pavisam tuvu un nomutēja uz abiem vaigiem. Un viņa kuplā un baltā bārda šorīt man likās tikpat mīksta un maiga kā samtainie pūpoliņi.

Kad saime un pārējie mājinieki atkal visi izklīda pa citām istabām, un lielajā istabā paliku viens, tad man kļuva tik viegli, klausoties dziļajā klusumā, kas šķita pilns lielas un saldas laimības, tāpat kā mana mazā sirds. Saules košo staru mirdzums plūda iekšā caur loga rūtīm un nolaidās uz balti berztās grīdas, kas tagad vizuļoja itkā zeltā mērcēta... Es pievēru acis, bet gaisma spiedās cauri acu plakstiem un salija man dvēselē. Tur, visdziļākos dvēseles kambaŗos, šī brīnišķā, manas bērnības Pūpolsvētdienas gaisma, saglabājusies līdz pat šai dienai - līdz manam sirmam vecumam. Un ja man kādreiz dzīves baigajās nedienās šī gaisma sāk aptrūkties, tad es noeju savrūp un klusās krēslas stundās pašķetinu to zelta kamoliņu, kuŗā satītas manas bērnības atmiņas, un viss ap mani atkal kļūst gaišāks, mīlīgāks... Tad man pat daudzreiz liekas, ka nupat, nupat atkal nāks pie manis mana mīļā māmulīte ar samtainu pūpolu slotiņu rokā... Atmiņas dzīvo un dūc manā dvēselē, kā bites savā tropā; pats Dievs tām lēmis mūžības spietu.

KUR ATRAST MIERU?

ŠAURAS MUMS TEKAS,
GRŪTI MŪSU CEĻI;
TUMŠAS ŠĪS DIENAS,
KĀDAS NĀK UN AIZIET.
GAISMU KUR MEKLĒT,
CEĻA RĀDĪTĀJU?
KUR ATRAST MIERU?

TĀ raksta R. Blaumanis. Ja nemaldos, dzejolis radies 1906. gadā, kad rakstnieku arvien smagāk sāka spiest ļaunā slimība, kas 1908.gadā viņu noveda kapā. Arī visa mūsu tauta tolaik dzīvoja smagā depresijā: pēc 1905. gada revolūcijas uzplūdiem bija nākuši asiņaini atplūdi. Latviju pārstaigāja soda ekspedicijas, dedzinādamas, šaudamas, sodīdamas ar miesas sodu. Daudzi bija spiesti meklēt glābiņu, emigrējot uz A.S.V., Šveici, Skandinaviju u.c. zemēm. Domājams, šo apstākļu ietekmē Blaumanis rakstījis augšējās rindas.

Latvieti liktenis vispār nav lutinājis. Mūsu vēsture uzrāda visai grūtus laikus, kad karī, bads un sērgas atsevišķos Latvijas novados ir iznīcinājuši gandrīz visus iedzīvotājus. Arī starplaikos starp lielajiem karīem dzīve ir bijusi smaga, un tautas dziesma saka:

Ak tu manu grūtu mūžu!
Kā es tevi nodzīvošu?

Laikam tāpēc arī mūsu rakstura ir kas smagnējs, ziemeļniecisks, grūtsirdīgs.

Lieki minēt, cik smagus pārbaudījumus mums uzlicis pēdējais karš. Ikvienam no mums aiz muguras (un uz muguras) ir smags stāsts, rakstnieka spalvas un kino scenarija cienīgs. Stāsts par piederīgo vajāšanām, nošaušanām un deportacijām, par mantas, mājas un dzimtenes zaudēšanu, par bēgļu gaitu grūtumiem un pazemojumiem. Mūsu tēvi un mātes, brāļi un māsas, radi un draugi, kas palikuši dzimtenē, velk dienas smagā vergu jūgā, nepārtrauktos pazemojumos, nāves un deportaciju draudos. Vai vispāri ir kāda latviešu ģimene, kuŗu šis ļaunais laiks nav dragājis? Tiešām, katrs atsevišķs latvietis un visa mūsu tauta tagad līdz ar Blaumani var liecināt

TUMŠAS ŠĪS DIENAS,
KĀDAS NĀK UN AIZIET.

Bet ne jau mēs vien. Visa cilvēce šodien nes smagu nastu. Vēl nav sadziedētas pagājušā kaŗa brūces, bet jau neatvairāmi liekas nākam 3. pasaules kaŗš. Baigi simptomi (Grieķijas karš, Berlīnes blokāde, Koreja, nepārtraukti starptautiski saspīlējumi) seko viens otram. Miljoni cilvēku, kas kaut cik saskata laika zīmes, dzīvo bažās par rītdienu. Miljoni aiz dzelzs aizkara brīvības vārdā degradēti līdz truliem pavēļu pildītājiem.

Mūsdienu cilvēks vairs netic valstsvīru runām un rakstiem par brīvību un mieru. Viņš zina, ka bieži tās sedz viltīgu varas politiku. Un tā viņš izmisis raugās:

GAISMU KUR MEKLĒT,
CEĻA RĀDĪTĀJU?
KUR ATRAST MIERU?

Bet pat ja atmetam šodienu un paejam atpakaļ mierīgākos laikos, arī tad šie jautājumi cilvēkam nav bijuši sveši. Tie ir tā saucamie mūžīgie jautājumi, kas kā kāds neatlaidīgs grauzējs ķirmis nekad nav atstājušies no domātāja cilvēka.

Tālu ir aizvirzīta zinātne. Cilvēks ir atraisījis pat atomā slēpto enerģiju. Bet cilvēks ar bažām domā, vai rītu šī enerģija neiznīcinās viņu pašu un visu, ko viņš ar pūlēm cēlis gadu tūkstošos. Spožie zinātnes sasniegumi nedod miera. Cilvēks nav atbrīvojies no zvēra pašā sevī; tam nesalīdzināmi lielākas iespējas iznīcināt, saplosīt kā viņos tālos laikos, kad no zemes pacelta runga un akmens bija vienīgie ieroči un darba rīki.

Varbūt māksla atpestīs? Ir tak tik daudz brīnišķīgu darbu šai novadā - vārdos, skaņās, krāsās, līnijās. Tur var dzert un neatdzerties. Miljoni ir veldzējušies daiļās grāmatās, teātŗu un koncertu zālēs, bagātās gleznu galerijās. Ir izdaiļojuši savu iekšējo cilvēku, liekas, nometuši visu netīro, zemo, ļauno.

Bet atgriezies diendienas dzīvē un tās niknajā cīņā par eksistenci, ērtībām, slavu un varu, cilvēks redz ap sevi to pašu pelēcību, to pašu zvēriskumu un bieži pats pieskaņojas tam, kļūdams par naidīgu vilku otram cilvēkam. Viņam jāatzīst: zinātne un māksla vien nav tie pamati, uz kuŗiem celt jaunu laimīgāku dzīvi pašam sev un citiem. Un dziļi smeldz vecā vāts: Kur atrast mieru? Vai tad nav pestīšanas, nav nekā, kas novērstu tukšumu un tumsu cilvēkā un ap cilvēku? R. Blaumanis turpina:

TIKAI KAD CILVĒKS
SAVĀ DIEVĀ GLĀBJAS,
IERODAS SIRDĪ
MIERA SVĒTAIS KLUSUMS.
TIKAI KAD TĒVA
LAIPNĀ ROKA VADA,
BĒRNS NENOMALDĀS.

Tas ir ticības pamats, uz ko te rakstnieks norāda. Bērns vai sirmgalvis, augsti mācīts vai pavisam vienkāršs un vientiesīgs cilvēks - kas uz tā stāv, tas mierīgi un droši raugās sevī un ap sevi. Daudzkrāsainā pasaule un tās norises viņam nav chaotisks, pretrunīgs jūklis, bet mērķtiecīgi vadīts plūdums, kuŗā arī cilvēka mūžam un darījumiem ir sava vieta un nozīme. Kaut ar' atsevišķs cilvēks ir tikai kā lapa pie mūžam zaļā dzīvības koka, lapa, kas tikai vienu vasaru šūpojas vējā, saulē un lietū, viņš nāk, darbojas un iet augstākas, nemainīgas likumības noteiktā gaitā. Tad mūžs nav dziesma, kas izskan bez atbalss, bet daļa lielajā simfonijā, kas skan cauri mūžiem. Tad nav vairs jāmeklē dzīves jēga, kuŗas velti meklējās pārgudrais prāts, dauzīdamies kā putns sprostā. Varbūt ticīgais ir vientiesīgs, viņš neprot to formulēt, izteikt, viņš nemaz nepūlas to darīt, jo viņam tas nav vajadzīgs. Bet viņš to izjūt, un tas ir viņa spēks un gaisma, kas viņu dara lielāku, stiprāku un redzīgāku par pasaules varenajiem un gudrajiem. Jo to spēks diezgan bieži izrādās

vājība un gudriba - maldi. Īsta un dziļa ticība dara brīvu no visa tā, kas parasti cilvēku baida un saista kā pinekļi. - Viņu apmelos, nepelnīti nosodīs, pārpratīs? Lai! Viņam ir nemaldīgs Tiesnesis, kas nemaldīgi šķiš taisnību no netaisnības, patiesību no meliem, īsto no kroplā. Vinam atnems mantu? Lai! Tā dota tikai īslaicīgai lietošanai - kā rotaļlieta bērnam. Viņam ņems pat dzīvību? Kaut ar to! Dzīvība un nāve ir Tā rokā, bez kuŗa ziņas pat mats no galvas nekrīt. Un ticīgais iet nāvē mierīgi, droši, pat lepni, kā gāja pirmie kristieši vajāšanu laikos, kā gāja Janis Huss.

Jā, ticīgais ir brīvs no t.s. dzīves lāsta. Lai apkārt mutuļo dzīve, ļauna, netīra, nežēlīga. Viņš iet caur to un pāri tai, paļāvīgi smaidīdams. Tas ir augstākais, ko cilvēks var sasniegt.

Bet kur tad viņš ir, tas svētlaimīgais cilvēks, kas tā pacelts pāri dzīves jezgai, tās nīcībai un niecībai? Visapkārt mēs redzam un dzirdam tikai vienu - žēlošanos par dažādiem grūtumiem, par pārestībām, par citu cilvēku un dzīves ļaunumu. Jā, diemžēl tā nu ir, ka tādu apskaidrotu cilvēku ir maz un dzīves kņadā viņi parasti tiek pārkliegti; atturīgi un smalkjūtīgi būdami, viņi ''neizvirzās'' un netiek ievēroti. Bez tam mūsu ticība parasti nav tik dziļa un stipra. Gaišos apskaidrības brīžos mēs paceļamies, atbrīvojamies, bet tad krītam atpakaļ dzīves sārņos un putekļos. Kā J. Poruks saka

Mūžam augstā kalnā
Raugās cilvēka acs,
Mūžam dziļā lejā
Nogrimst cilvēks pats.

Mūsu ticība ir kā svētku drānas, kas darbdienā top netīras; tā nav vēl mūs pilnīgi apaugļojusi, tapusi par mūsu pamatu un balstu. Uz to jāiet, jāaug, jāveidojas. Tāpēc arī šī Blaumaņa dzeja, kas uzņemta ev. lut. baznīcas Dziesmu grāmatā (nr. 743), izskan sirsnīgā draudzes lūgšanā:

DIENDIENĀS STAIGĀT
TAVUS TAISNOS CEĻUS,
KUNGS, ĻAUJ MUMS VISIEM,
TAVIEM IZREDZĒTIEM.
PILNĪBAI TUVĀK
VADI SAVU DRAUDZI,
TU MŪSU PALĪGS.

BALSTS DIEVA NAMĀ

KĀ neizkustināms balsts dievnamā, tāds ir Jāzeps Vecajā derībā. Ne vienam vien viņu ir gribējies izkustināt un pārvilkt savā pusē. Bet Dievs viņu ir nolicis tur, un tur viņam jāpaliek. - Taisnība, tur vēl vienmēr ir arī naudas mijēju galdi un baložu pārdevēju sprosti, kas it kā tāpēc vien tur salikti, lai, no saules dievnama krēslā ienākot, pār tiem kluptu un sasistos. Varbūt arī jūs esat klupuši un sasitušies, un esat sašutuši: kā nu tā var! Jūsu sašutums ir dibināts. Pestītājs bija sašutis vēl vairāk. Viņš apgāza galdus un lika aizvākt sprostus. Bet dievnams pats palika. Dievnama balstus viņš nelūkoja izkustināt. Man pat liekas, ka atspiedies pret vienu no tiem (vai te man jāpiebilst, ka es domāju Vecās derības Jāzepu?) viņš ir stāstījis savu skaistāko līdzību par Pazudušo dēlu.

* * *

''Pagaidi!'' čukst Jūda, satverdams Rūbenu aiz piedurknes. ''Man šķiet, ka tēvs grib kaut ko teikt.''

Jēkabs ar saviem desmit dēliem sēž pie pusdienu galda. Pa labo roku - Rūbens, pa kreiso - Benjamiņš. Uz galda iegriezts maizes klaips un piena krūze. Ak, šis maizes klaips! Kā tas pievelk brāļu kārās acis! Bet otru rieciņu tēvs jau tik un tā negriezīs. Uz to pat Benjamiņam nav ko cerēt, daudz, ja viņam grieztais maizes rieciens tēvam padodas biezāks. Prātīgākais tiešām būtu celties un iet, bet ja nu tēvam kas sakāms... Pagrozījies, it kā piena krūzi aiznest taisīdamies, bet - pārdomājis, Rūbens atkal apsēžas. - Cik ļoti tēvs novecojis! viņš domā. Seja - bāla un iekritusi, galva jau gluži balta, un uz galda noliktās rokas - trīc. Brāļiem taisnība, viņš domā. Ļauns zvērs tiešām ir vienu no mums saplosījis. Bet tas nav Jāzeps. Ļauns zvērs ir saplosījis mūsu tēvu Jēkabu - bēdas. Un nu jau otrs gads kopš mūs visus plosa vēl ļaunāks zvērs - bads. Apcirkņi tukši. Lauki izdeguši. Kas iesēts, tas nonīcis... Tā aizdomājies Rūbens nemaz nemana, ka tēvs jau kopš laba brīža sācis runāt un satrūkstas tikai izdzirdis vārdu ''Ēģipte.'' Ko tēvs teica? Rūbens grib jautāt, bet Jūda nevar atbildēt diviem uzreiz. Tā ir viena no retajām reizām, kad tēvs ar viņiem vispār runā. Viņš steidzas atbildēt tēvam.

''Nē, tēvs,'' saka Jūda. ''Uz Ēģipti mēs vairs nevaram iet - - ja - - ja tu nelaid līdz Benjamiņu.''

''Kā tad!'' nopūšas Jēkabs. ''Kā tad! To jau jums vēl tikai vajaga. Jāzepu ļauns zvērs saplosījis. Sīmeans - cietumā. Nelaimes visur, kur vien jūs ejat! Sakiet, kā tad tas Ēģiptes kungs vispār zināja, par Benjamiņu? Un kur jums radās tā nauda? Es savā mūžā neko neesmu saņēmis par velti. Jūs pārnākat ar pilniem labības maisiem un pilniem makiem. Vai tā bija iemaksa par Benjaminu?

Rokas klēpī saņemuši un neuzdrīkstēdamies uz tēvu savas acis pacelt, desmit brāļi savās tēva mājās un pie sava tēva galda sēž kā uz apsūdzēto sola. Tēvam taisnība. Bet vai tomēr tēvs nevarētu runāt mazliet saudzīgāk? Beidzot, apvainojumu norijis, Jūda saka:

''Tēvs, esam taču tev stāstījuši jau simts reižu, bet ja tu vēlies dzirdēt vēl simts pirmo reiz - labi. Pagājušo ruden, kad sēdējām pie tikpat tukša galda ķā šodien, tu sacīji, lai ejam maizi pirkt Ēģiptē. Tā taču bija tava griba, tēvs!''

''Mana griba tikpat, cik jūsu griba. Man negribējās vairāk ēst kā jums.''

''Jā, tēvs, un viss bija labi. Ēģiptē tiešām bija maizes pa pilnam. Mēs piebērām savus maisus, mēs samaksājām prasīto maksu...''

''Skaistu maksu - paši savu brāli pārdevāt par vergu!''

''Nē, tēvs! Sīmeanu Ēģiptes kungs paturēja ķīlniekos tikai tik ilgi, kamēr neredzēs Benjamiņu.''

''Kā tad! Benjamiņu! Vai tagad tu man pateiksi, kā tavs Ēģiptes kungs vispār zināja par Benjamiņu?''

''Lūdzu, tēvs! Ēģiptes kungs mūs turēja aizdomās par spiegiem...''

''Ha, ha!'' iesmejas Jēkabs. ''Nav jau brīnums! Jums tik nevainīgas sejas...'' Teikumu nepabeidzis, Jēkabs novēršas. Vai lai viņš stāsta par saviem sapņiem? Nē, labāk nē. -

''Mēs sacījām,'' brīdi pagaidījis, saka Jūda, ''ka tie ir maldi. Esam godīgi ļaudis, godājama tēva dēli - divpadsmit, tas ir - - bi-bijām divpadsmit. Vienu zvērs saplosīja. Jaunākais vēl mājās. Tad Ēģiptes kungs sacīja, paturēšot Sīmeanu ķīlā. Lai atvedot jaunāko brāli, tad ticēšot. Naudu, ko tu mums iedevi, mēs samaksājām. Ir taisnība, mēs to atkal pārnesām atpakaļ, bet tikai tāpēc, ka to vēlāk atradām savos maisos. Kā tā tur gadījusēs, mēs nezinām. Prasi brāļiem! Ja jau tā būtu iemaksa par Benjamiņu, kā tu saki, tad taču mēs to nebūtu tev atdevuši. Mēs tiešām samaksājām. Tēvs, kaut Benjamiņa paša dēļ, laid viņu mums šoreiz līdz. Es galvoju...''

''Labi,'' saka beidzot Jēkabs, nopūzdamies. ''Taisieties rītu ceļā. Ņemiet otrtik naudas līdz un dāvanas Ēģiptes kungam, ņemiet to labāko, kas mums vēl ir - to mazumu medus, balzamu, mires, riekstus un mandeles. Esiet piekļājīgi un pazemīgi, un Dievs lai jums palīdz - - citādi mums beigas tā kā tā. Dēli, tas ir beidzamais maizes klaips, kas mums šodien galdā.''

* * *

''Skat, skat, kā vara cilvēku pārvērš!'' domā Jāzepa mantzinis, savu kungu ieraudzīdams mazgājamies: kalps, uz ceļa nometies, savās izstieptajās rokās tura sudraba bļodu, un Jāzeps, pār bļodu noliecies, mazgā savu seju. ''Nemaz nezināju, ka mūsu kungs tik pārlieku tīrīgs. Pat faraōns, no rīta nomazgājies, dienu tikai pirkstus noskalo.''

''Esmu ieradies, kungs!''

''Ak tu tas esi,'' saka Jāzeps, galvu nepaceldams. Nonīkušos brāļus un viņu vidū Benjamiņu atkal ieraugot, viņa acīs saskrējušas asaras. Bet - žēlīgais Dievs! - neviens to nedrīkst redzēt. Jāzeps taču tagad ir Pasaules kungs. Tāpēc viņš šļaksta ūdeni, sprauslo - lai savaldītos un noslēptu savas asaras.

SVETĪGI TIE, KAM PĀRKĀPUMI PIEDOTI UN GREKI APKLĀTI.

Māksl. ANŠA BERZIŅA zīmējums Rom. vēst. 4, 7.

''Ak tu tas esi...'' Jāzeps atkārto. ''Tu redzēji tos vienpadsmit izraeliešus, ar kuŗiem tikko runāju pusdienodams? ''

''Jā, kungs.''

''Piebeŗ viņu maisus ar labību. Naudu, tāpat kā pagājušo reiz, atliec atpakaļ viņu maisu virsgalos. Ķīlnieks var iet līdz.''

''Jā, kungs,'' saka mantzinis, taisīdamies iet.

''Pagaidi, paņem no galda manu sudraba kausu, un ieliec to jaunākā brāļa maisā. Vai tu ievēroji, kuŗš bija jaunākais? - Tas ar tām lielajām acīm.''

''Protams, kungs, tam jau nu šodien bija gana ko brīnīties.''

''Bet kad vīri būs pilsētu atstājuši, dzenies pakaļ, saki: Kāpēc jūs tā esat darījuši? Kāpēc jūs esat atmaksājuši labu ar ļaunu? Mans kungs grib savu kausu atpakaļ un to, pie kuŗa kauss tiks atrasts.''

''Ak tā,'' domā mantzinis klanīdamies un atpakaļ kāpdamies. Acis viņam ieplētušās tikpat platas kā Benjamiņam. Viņam sāk uzaust gaisma: Vai tik šie vienpadsmit vīri nebūs tie paši vienpadsmit

Published by
NATIONAL LUTHERAN COUNCIL
327 South La Salle Street
Chicago 4, Illinois

For the spiritual care of Latvians of Lutheran faith, recently resettled in the United States.

For information write to the above address. Attention: Latvian Paper.

MĀJAS DRAUGS
DIVISION OF AMERICAN MISSIONS
NATIONAL LUTHERAN COUNCIL
327 South La Salle Street
Chicago 4, Illinois

Return postage guaranteed

Sec. 34.66, P.L.&.R.
U.S. POSTAGE
PAID
Chicago, Ill.
Permit No. 9375

POSTMASTER: If addressee has removed and new address is known, notify sender on Form No. 3547, postage for which is guaranteed.

Jāzepa brāļi? Viņš kādreiz ir bijis faraōna dzērienu sniedzējs, nežēlastībā kritis, cietumā mests, tad - apžēlots un tagad par faraōna pilnvarnieka mantzini paaugstināts. Ir lietas, ko viņš aizmirst, bet ir lietas, ko viņš atceras... Nu, šo vīru ādā gan viņš negribētu būt! Tie karāsies, tie karāsies!

* * *

Nākošajā rītā, ar mazu gaismiņu pilsētu atstājuši, atpakaļ atgriezti, brāļi stāv atkal Jāzepa priekšā. Viss pagalam. Tēvam taisnība. Viņiem nekur neveicas. Tā zēna draudi, kas, reiz bedrē iemests, biedināja ar Dieva sodu, sāk piepildīties. Taisnoties nav nozīmes. Pierādījumi ir pārāk skaidri. Pārmetumi, kas nāk no ēģiptieša mutes - dibināti. Tātad, tagad nāk sods - par verdzībā pārdoto brāli, par tēva krāpšanu. Nu v i ņ i ir bedrē! Ja nepakārs, tad - vergi. Viņi redz jau sevi važās. Viņi airē ēģiptiešu kuģus, ar viņu laukus, beŗ viņu labību, ceļ viņu celtnes. Viņi tā aizņemti savos vergu pienākumos, ka tulkam jāatkārto Jāzepa jautājums otrreiz:

''Nu kāpēc jūs tā darījāt? Ko jūs varat teikt, lai sevi attaisnotu?''

''Nekā, augstais kungs,'' saka Jūda zemu paklanīdamies un rokas ieplēzdams, kā putns spārnos celdamies.

''Nekā, augstais kungs,'' brāļi atkārto un klanās.

''Dievs piemeklē mūsu noziegumu,'' turpina Jūda. ''Redzi, mēs esam sava kunga vergi, ir mēs, ir tas, pie kuŗa kauss ir atrasts.''

''Nē,'' saka Jāzeps, ''Jūs desmit variet iet. Paliek tikai tas, pie kuŗa kauss ir atrasts.''

Bet tieši tas jau ir tas ļaunākais! Atgriezties bez Benjamiņa? !

''Nē, augstais kungs,'' saka Jūda. ''Mūsu tēvs ir vecs. Esam viņam sagādājuši daudz bēdu. Vienu brāli pārdevām verdzībā. Simtreiz to jau esam nožēlojuši, bet visu laiku tēvam esam slēpuši, melojuši. Benjamiņš ir mūsu tēva vienīgais acu raugs - nē, augstais kungs, ļauj man palikt Benjamiņa vietā...''

* * *

Ēģiptieši ir nesaprašanā: kāpēc Pasaules glābējs te vispār tik daudz tielējas, kāpēc griežas sānis, kāpēc sauc atkal zēnu ar ūdens bļodu, bet tad, pirms tas atnācis, māj ar roku: ēģiptiešiem telpa jāatstāj. Viņš grib ar sveši-niekiem palikt viens.

Kad ēģiptieši izgājuši, Jāzeps vairs neslēpj, ka raud, ka tulks viņam nav vajadzīgs.

''Es taču esmu Jāzeps!'' viņš saka savā mātes valodā. Vai tad jūs mani vairs nepazīstat? Kā klājas tēvam? Steidzieties, vediet viņu šurp, sakiet, ka es vēl dzīvs. Sakiet, ka te maizes diezgan!''

Viņš apkampj katru brāli un skūpsta to uz vaiga, ar Benjamiņu sākot un Jūdu beidzot. Mežonīgais zvērs, kas saplosījis miljonus un atkal miljonus un ar kuŗu dažs labs cīnās velti visu mūžu - tieksme atriebties, atdarīt, bija viegli uzvarēts, un Dievs pats cēlis balstu savam namam. Jā, un tur nu viņš stāv - Vecajā derībā.

''To, kas uzvar, es likšu par balstu sava Dieva namā, un viņš no tā nekad neizies, un es rakstīšu uz viņa sava Dieva vārdu...'' (Jāņa atkl. 3, 12).

O.G.

PACIFIC LUTHERAN
THEOLOGICAL SEMINARY

FRIEND OF HOME

English translation of the Latvian Paper MAJAS DRAUGS

Volume No.2 APRIL March, 1951 No.13

Pastor V. Mezezers

EASTER FAITH

In the times, when sufferings and afflictions threaten to destroy the flesh, more than ever we must guard our spirit. The destruction of an individual man as well as nations, begins when the spiritual collapse becomes apparent, when the spiritual life of individuals or the community doesn't have contact anymore with the original source of spiritual power - the eternity. Was it in those dark times, when on the fertile soil of our country begun to glow the war fires, was it when we saw, that ever farther and farther we withdrew from the banks of our fatherland and proceeded to meet the unknown life, or was it perhaps when entering the exile's heat of sufferings, it seemed, we would burn up; - in order to bear all those terrible times, we needed to have the spiritual strength, an inner light. In other words, the faith of Easter was necessary for us then as well as now, it was necessary to have the refreshment of the fountain of eternity, it was necessary to adhere beyond earthly power - the hand of God; we had then as well as now, when the sufferings of the nation are not yet over, to remember: "If you will not believe, you will not prevail!" (Isaiah). The abolishing fright of materialism reigns in the world, men are destroying the values created during hundreds of years and for generations, the substance threatens the spirit; spirit - the likeness of men to God - weakens in men, the light "which from heaven dawned" darkened in the wonder of God's creation - the man. The cross of Good Friday rises in all admonishing greatness and height. Who will save?

The Resurrection, the Easter morning, in these the heart doesn't cease to believe, - it seems to you, that you see the pussy-willows developed in buds in the valleys of our country, the path to the church trudged by mother and father, where you have followed them to listen to the Easter divine service, and you hear now as if it were but today, that greater than the death is the resurrection, than the destruction - life, than the penalty - mercy and the power of God is greater than the weakness of men. And you are asking yourself - do you believe it? Thus also Christ asked a man once, who wanted the Great Man of Nazareth to help him. - Yes, your and my faith, my Christian countryman and country-woman, the Christian man, is the prerequisite to the dawn of Easter. From this increase or decrease of faith in mankind depends the rising of the world to its God or sliding ever in greater materialism and destruction.

The Easter morning dawned to the world in the ancient past, because Christ redeemed his people, the ones who believed in Him; because the mankind sunk into the materialism with all its greeds and passions, yet was able and was longing to live in God's light, to live spiritually. Man, who was able to fall, was also able to bear the darkness and open a rich soul to the light.

When are you going to raise, my weak brother, the little man? When will your weak hours become your determination to worship Christ of Easter, in order that you would turn into the man of a firm spirit, the man of Easter? This time is your time, Latvian man, God has not abandoned you, He only is calling upon you. Only a strong faith, that God is greater than man can keep a nation in times of sufferings. Our flesh will not grow weary if we will not lose the contact with the source of all strength - the eternity, if in our souls the light of Christ, the reflection of the

Easter morning, is not extinguished.

In the Eternal God, there is the future of mankind. There is no other future. With God and Christ there is our, Latvian, way to our future. There is no other way. Let it be our Faith of Easter.

* * *

Valdis Mezezers

THE FRIEND's WORD
Tune: I heard the voice of Jesus say

Who once broke down beneath his load
Not having found a well,
When walking sandy, toilsome road
Who's seen but hardships, evil, -
In moments when it seems almost
He everything has lost -
Will find the dearest friend, ally
In Jesus Crucified

When fighting who has lost his shield,
Whose banner has been torn,
Who's seen the Death on battlefield,
Who's feeling quite forlorn,
No home who has while in abroad -
Shall know the real rest: -
Christ, who will help to bear his load,
The friend - of all the best.

You'll find your way in day or night,
You'll have cheer, strength enough,
In darkness you will find the light,
Your way won't be too rough
"Your cross isn't heavier than mine,
Your faults I will amend.
Have trust in me, in love divine!"
Says Christ our Lord and Friend.

* * *

Pastor E. Zvirbulis

THE WORDS OF THE CROSS

Our Lord and Saviour said seven short sentences when struggling with death on the cross. Those are His valedictory words to this world. In those words He talks to us once more, and by those words He lifts us up above our sufferings in order that we, too, should say at our life's end: Father, into Thy hands I commend my spirit!

But ere Jesus Christ could say so, He had to struggle in the darkest night of torture and with the feelings of being forsaken by God. His disciples, for example, could not forget through all their lives this Ninth hour, when Jesus their Lord cried: My God, my God, why hast Thou forsaken me?

Now besides this one there is hardly a single word by Jesus, which we could understand better, for this word characterizes also our greatest sorrows, when we

also have the same feeling of being forsaken by God, - when we cry for Him, but He does not answer, - when we adhere to His promises, but they do not come to any fulfillment, - when we are thrown by the waves of anxiety and disappointment and we cannot find any hold. It is terrible in many cases even worse than the death itself.

As long as we can courageously say to ourselves: My Lord God is still alive, so long have we a chance for a new start or - we can depart in His peace and die. When, however, the consciousness about God's presence has ceased, everything has been brought to an end. Then we are like wrecked ships thrown by the waves here and there. And how many times is that not the case, especially nowadays we surely say: My God, my God - when in danger, but in our comprehension it does not mean God is our hope, He is the rock whereupon we stand. Often it has this very simple meaning: My God where are we? or - What has happened to us? So it is only one cry in our doubts, men are crying in the night because they have gone away from God and therefore - forsaken by Him.

In such a night Jesus Christ came to this world. Already at the very beginning of His way, He knew that His way will lead Him even down to the inferno. And when He walked along the highways of this world, He really had to descend into the hell, because he still heard the sighs of the sufferers in the most hidden and deepest depths: My God, my God! And Jesus went willingly where the sufferings were the greatest, until He came to the most forlorn and lonesome. At last He was among those, who being cast out of the world, were crucified by the oppressors. Those, the most, forlorn, He visits and takes part in their sufferings also today.

Here as well as when in our homeland we worry and say: Where shall we get our daily bread? Who will feed us? In a similar situation He cried on the cross: I thirst, And as the greatest sufferer must be satisfied with whatever has been given to him, so He ought to have been satisfied that they passed Him a sponge filled with vinegar.

If, however, Christ wants to share with us in our sorrows, then God, who did not forsake Him, will not forsake us. Also to us in our sufferings the words of promise resounds from the cross: Father, forgive them; for they know not what they do. - Today shalt thou be with me in paradise. - Woman, behold thy son! Unfortunately worrying about the worldly things, very many times we have not had the slightest intention of hearing and comprehending what He, our Saviour, has said in His agony. Therefore Jesus Christ could say: Remain in your calamity, you don't deserve anything better. Nevertheless He doesn't do so, He is of the opinion, that for a man it was enough with the punishment of having felt the misery of God's abandonment. He prays also for us! Father, forgive them; for they know not what they do. And for those, who ought to say to themselves: Your life has come to an end, you have nothing to wait for - except the judgement and the punishment - you will receive what you have earned - - for those the Lord Jesus prays, even more - He promises to them: Today shall you be with me in paradise.

Beneath the cross He sees His mother and His disciples. The Lord Jesus knew how badly those, His beloved friends, wanted to be outside of this evil, God forsaken world. Nevertheless, they had to remain there. Today He sees all the multitude who, formerly having enjoyed God's blessings, now have been pushed into God's judgement, which this world has provided for itself. In a word - He sees His church among the blasphemous, slanderous, haughty, disappointed and resigned ones. And He takes care of them in order to gather them, in order that we should become a help and support for each other - even as He said to His mother once: Behold thy son, and to His disciples: Behold thy mother! - So He has established the Christian work of charity and responsibility.

Bidding farewell to this world Jesus Christ has included all in His prayer and care: His enemies, the shipwrecked ones on a strange shore, those, who have lost God and all His friends. Therefore in a holy respect bearing in our hearts our Lord and Saviour's last words, with which He left His life work, let us also leave ourselves in God's hands. Let us not be afraid, let us not be afraid, let us not worry about our future, but let us pray with the words of the hymn: Jesus lead Thou the way of our life. God the Father will be favourable to us, the dawning ascension morning will testify it.

* * *

A. Veinbergs

H Y M N

Give us strength, O Lord,
Through Thy holy Word -
In Thy footprints we shall follow
Yesterday, today, tomorrow -
Up to Calvary,
To Thy cross and Thee.

Is he follower,
Who the Saviour
Has denied, almost forgotten?
Father, wife or child begotten - -
More has loved He us,
Christ, victorious.

Holy happiness,
Peace and readiness
Come to them who always follow
In Thine footprints and who h llow
Thee, Thy Way and Word,
Jesus Christ, our Lord!

* * *

Dean E. Bergs

THE TRIAL

A great part of them, perhaps the greatest (and I mean here particularly the Baltic nations) is seeking for such a base in love of their nation and country. Let us not appreciate that too little. Here is the noble thought of vicarious sufferings. This thought breaks always through in life anew in a very convincing way: love to children, parents, friends, people, even to science, art a.s. forth. That lifts up man above his own personal life to selfsacrifice, and just in this way makes him able to overcome the sufferings. As youth sacrifices his life in fight for nation and father-land so does also that one who shares the lot of his nation suffering in exile. But also here arises the question: why do just my people have to suffer? There it is not enought with the answer: sufferings are the punishment for my sins, and the sins of my people. As blessed and necessary the call for repentence of sins were, yet it does not answer the question: why do just my people have to suffer? Our unfortunate destiny was not caused by our activities, but was imposed upon us from outside. Though we examine ourselves and repent of our sins, yet the source of misery remains untouched and sufferings continue. If we point only to the punishment

of sin, then we become unjust to our people and do not give them strength to overcome sufferings. Let us seek, therefore, for another explanation.

We do here the same mistake about which we have spoken right now. We ask - why do just my people have to suffer? But we forget to ask- what is the purpose, the aim of suffering - or are we submitted to a blind fate? We must deliver ourselves from this wrong putting of question. I refer again to Bishop Lilje. He writes: "the longer our time of arrest continued the clearer it turned out that most of us were much more impressed by quite a different power than that of the common political opposition. It was the Christian faith. Indeed it was very useful to observe how one after another was convinced of this truth, and how one, who has acknowledged it, clung to it with full consciousness."

Some weeks ago I heard an interesting lecture about the psychology of exile. The speaker pointed out to the drama of Rainis "Joseph and his Brothers." When Joseph's brothers arrived in Egypt, in order to buy there bread and they do not recognize their brother, a struggle between a feeling of revenge and forgiveness is going on in Joseph's soul. He does overcome the feeling of revenge and embraces his brothers. But then a rises another problem. What should he do now? He can not return to Canaan. The old country has become to him strange. He can not stay in Egypt either. He has completed his mission there. So he has to look for a third home-land, and he departs. Nothing is said about his whereabouts, whether he goes into the wilderness or to throw himself before an holy animal? In any case - away from this life. The speaker referred to the exilers the thought of the lost country which has become and will become strange to them if exile will continue still longer. The same about the second country to which they never will get accustomed, at least concerning this generation. Regarding the thought of a third country he gave the advice to cling to something whole and perfect that would help them to grow and to be strong. Another thought was so near, alas, it was not brought forth, namely - the idea of God's Kingdom. This is the only salvation, the only source of spiritual strength to the expellees, the outlawed and often misunderstood ones - the Kingdom of God. "Take they then our life, goods, fame, child and wife, when their worst is done, they yet have nothing won: The Kingdom ours remaineth." But if we do not explain it further how to gain the Kingdom then it can easily remain an empty word often heard and repeated, but without experience. How to come in this Kingdom? Particularly in this time of trial?

Bishop Lilje writes: "Praised are all the teachers who have taught me the stanzas of spiritual hymns and poems, Greek lyrists, Latin odes or Hebrew psalms! They have given me a treasure the indelible value of which helped me so much in those lonely hard weeks." Verses and stories of the Bible, religious thoughts and hymns gives us thus in a certain respect the spiritual content of God's Kingdom wherein we live and overcome the tribulations of this world. That, of course, is a deep truth. Therefore it is good to acquire these values especially in youth, the years of school. But though we appreciate it very much, we must also say that that alone does not help.

I remember a Christian woman. Once she gave a lecture, in a camp in Germany, the content of which was deeply Christian. Thus she gave by her speech to the whole evening a nice elevating sense. One could only wish that all of the listeners took these Christian thoughts with them. But approximately a year after she commited suicide, and after another year her husband followed her. Sufferings were too much so that even the Christian faith and the reassurance of Christian thougths could not prevent her from this fateful step. Our connections with God's Kingdom must be still closer and more sincere, and it is important here how we bear und understand our sufferings.

In sufferings and tribulations some religious truths appear in much clearer light than formerly. Now we learn to understand that Paul could see in his own sufferings of Christ, and that Luther has seen the same in the sufferings of his governor, that the Huguenots suffered for Christ's sake, and that finally, through the sufferings of our nation and the whole mankind, as well as our personal sufferings, we become partakers of our Saviour's sufferings. God's Kingdom comes to us only through sufferings. Having seen our sufferings in such a light we have them already overcome because we see the aim of God. We have not strength enough to bear our sufferings if we have not such a faith.

About a hundred years ago there was no church at the other side of Daugava. But the number of inhabitants was steadily increasing also in this part of the city. On Sunday people crossed the river by small boats in order to attend the church and to partake at the service. But one Sunday a great misfortune occured: a boat was overthrown and many drowned. But just this accident has showed to the inhabitants of the city the need of a church on the other side of Daugava, and helped to open hearts and hands, and the result was that Martin's church was built. Have the sacrifices been in vain and without sense? No, they just stimulated to further development, the work of the church. The church would not have been built without those sacrifices, at least not so quickly. These people have suffered for the extension of the Kingdom of God even without their own knowledge.

Bishop Lilje tells how on a Christmas Eve he was suddenly called to the commander of the prison who accompanied him to another cell. The commander explained there that he had asked the pastor of the prison to take care of the imprisoned to night, however, it has not been possible. Yet Dr. Lilje could give to him some strengthening words, the prisoner answered that he would like to confess his sins and to have the Holy Communion. Dr. Lilje agreed, and the commander had no objections either. He even secured a violinist from the cell next door who played some Christmas melodies so nicely. So there came together a small Christmas congregation - four worshippers, and it really was a touching Christmas hour. But the commander, leaving the cell, had pressed sincerely Dr. Lilje's hand and said: "I thnak you. You can not imagine what you have given to me this night, and to that hard and sad daily job I have to do." That makes us remember the chaplain of the ship Jean Bion who having been convinced by the behaviour of the Huguenots, accepted the Gospel.

What is true and genuine in man appears unmaskedly in moments of complete weakness, and we realize that God is with all the abased, accused, tortured, outlawed and sorrowful. He has to be seized in sufferings and trials. If we suffer in such a faith then we shall see with our spiritual eyes the high aims of beyond this world, in His Kingdom.

* * *

Edvarts Tuters

PALM SUNDAY

There are days the memories of which remain with us till the old age. Most of those days and memories are from the early childhood, and usually those are the loveliest and most precious ones. Such a day to me was an old, old Palm Sunday.

\- - -

The winter was quite over. The sun was going higher and higher, the snow melted away. At mid-day the roof of our house began to trickle, and the higher places of our fields became brown like big loaves of bread. Water patches at lower places became more and more extensive and shiny. Also our cattle-track which led to the pastures an and to the meadow, has grown to a murmuring brook...

Birch-trees did not crack anymore, frozen to stiffness, but waving in the winds became with every day more elastic and flexible, rustling with mild voices... The tops of the birch-trees were glittery brown - the new buds were swelling there... The thin branches of the osier-bushes were littered with many little velvet-like caps, which shone and glittered as silver - and were willow-catkins. Looking at their lovely shining I understood that the Palm Sunday will be soon. I wished to pluck those willow-catkins so that nobody would notice and know that, and then, at the morning of the Palm Sunday, all of a sudden, surprise my little brother or sister, or even my sweet mother herself, with a mild whipping... But the waters were deep and cold, and stood in my way.

Running every day to and from the cattle-track, waiting for the decreasing of the water, I, perhaps, had caught cold, and one afternoon I got feverish. I went to bed already before the evening came. Mother said that my cheeks were glowing like coals in the oven. I was sinking, falling, sliding somewhere, deeper and deeper.

I do not know how long I was in this violent ardour, delirious, half-asleep, half-awake. But one morning when I opened my eyes and I understood that my consciousness had returned again - I noticed that I was brought into the great room, with all my bed. Brightly uellow "hares of sun" were joyfully jumping on the whity washed and clean floor. No one was in. The long oaken table in the middle of the room was covered with a white cloth. A large dark-blue clay-jug stood on the table full with silvery willow-catkins. Now I knew that Palm Sunday had come, because willow-catkins were brought in at our home only at the eve of Palm Sunday. O! who does not know that day shining in the bright joy and beauty of spring! My heart began to throw violently at the sight of the willow-catkins... And I thought that my lovely mommy will come right now, right now, with a broom of those velvet like willow-catkins in her hand, will slowly near my bed, take off my blanket, and give me a thrash... But mommy did not come. Where was she hesitating this morning? Why don't I hear her steps? I waited for a long, long time... And then the door opened with a light click. I restrained my breath and closed my eyes in order that my mother would not notice that I was already awake. That would reduce the solemnity of this nice custom. Very soon I perceived on my cheek the breath of mommy. Then she took off my cover and the light broom of the willow-catkins began to dance on my naked legs... "Get up, get up," she said, "And be round as a willow-catkin"... Giddy with joy and happiness I jumped on my knees and embraced with both arms the neck of my sweet mommy. Then I took the broom of willow-catkins, stroked it gently and pressed it to my cheeks. Some of the willow-catkins had broken away and lay in my bed. I picked them up and blew my warm breath at them because I thought it is so sad and chilly to be broken away from the others... Later I put them on the window-sill where they lay in the joyful sun of spring, all in one row like tiny velvet lambs. This joyful light from the window-sill and the silver glimmer of the willow-catkins rose and came into my childish soul making it as mild as the downy willow-catkins themselves.

Then the other members of the family came into the room. After a short while the grand-father followed them taking with him the Bible, the sermon- and hymn book. Passing by my bed he gently stroked my head and announced that the flood was going to decrease. My grand-father then placed himself at the one end of the white covered table and put the holy books before himself. All who were in arose, and grand-father started to read, with a loud voice, the words of God. These solemn words intoxicated me like bees are intoxicated by the sweet scent of linden. After the sernib a hymn was sung which flew around the room like an invisible bird.

When the devotion of the Palm Sunday morning was over I jumped out of my bed quickly and with only my short shirt on, I went right to my grand-father to kiss his hand. We were taught to thank after every devotion. This time I gave to my grand-father also some of the twigs of my willow-catkins broom. Grand-dad took me then

close to him and kissed me on both cheeks. And his bushy and white beard seemed to me this morning as soft and mild as the velvet-like willow-catkins themselves.

When all the family-members and domestics dispersed again through the other rooms, and only I myself remained in the grand room then, it became to me so easy, listening in the deep silence that seemed to me full of great and sweet happiness, as my small heart was too. The splendour of the bright rays of the sun streamed into the room through the window, and remained on the white washed floor which shone now as if soaked in gold... I closed my eyes, but the light came through my eyelids and rained into my soul. There, in the deepest chambers of my soul, this wonderful light of the Palm Sunday of my early childhood, has remained until this day, until the old age. And when sometimes, in the dark and gloomy days of my life, I come short of this light, then I go aside and in the quiet evening hours I unwind the golden ball of the memories of my early childhood, and all around me becomes brighter and lovelier again... And then it seems to me that right now, right now my sweet mommy will come in with a velvet-like willow catkin's broom in her hands. These memories live and hum within my soul like a swarm of bees in their hive. God Himself has destined to them an eternal hive.

* * *

H. Kreicers

WHERE TO FIND THE PEACE?

Narrow are our paths,
Toilsome are our ways;
Dark are the days -
Those that come and leave us.
Where to search for light, -
For that one who would lead?
Where to find the peace?

So writes R. Blaumanis. If my memory is correct, the poem has been written in 1906, when the serious illness which in 1908 led him to the grave, started to press the poet harder and harder. Also all our nation lived in a deep depresseion then: the high tide of the revolution of 1905 was followed by the bloody low tide. Burning, shooting, punishing with corporal punishment the executors overrun Latvia. Many were forced to look for shelter in immigration to U.S.A., Switzerland, Scandinavia and other lands. Probably influenced by those conditions Blaumanis has written the above lines.

In general the fortune has not fondled the Latvian. Our history keeps records of very difficult eras, when war, famine and epidemics have eradicated almost all the population in several communities of Latvia. Also in the meantime, between the bad wars the life has been heavy and a folksongs says:

How difficult Thou art, my Life!
How shall I live Thee through?

Probably that is the reason why in our character there are some heaviness, northerness, melancholy.

We know, how hard is the trial which the last war has brought to us. Every one of us has behind his back (and is carrying on his back) a sad story worthy to be written in a novel or a screen play. It is a story about persecutions of the relatives, executions and deportations, a story about loses of property, houses and homes,

a story about the hardships of the experiences of a refugee and about humiliations. Our fathers and mothers, our brothers and sisters, our relatives and friends who have remained in the old country are spending their days in a hard yoke of a slave, in uninterrupted debasements, in threat of death and deportations. Is there any Latvian family which would not be hurt by this evil time? Indeed each individual and all our nation can join in Blaumanis' testimony:

Dark are the days -
Those that come and leave us.

We, however, are not the only ones. All mankind bears a heavy load. The wounds from the last war still are not healed, but the third one it seems is coming inevitably. Evil symptoms (the war of Greece, the blockade of Berlin, Korea, the continuous international strained relations) follow one after the other. Millions of men who to some extent have noticed the signs of our time, are living in fear about the coming day. Millions behind the iron curtain in the name of liberty have been degradated to be dull executors of the orders that are given to them.

A man of our era does not trust any more in the speeches and writings of the politicans about freedom and peace. He knows that often it is only a covering for a tricky policy of might. And so he asks in despair:

Where to search for light, -
For that one who would lead?
Where to find peace?

But even if we should leave the events of today and if we went back to more peaceful times, even then those questions have not been strange to men. These are the so called eternal questions that like a gnawing death-watch has never left them. Science has made great progress. Man have loosened even energy that has been hidden in the atom. The men themselves, however, are afraid of the possibility that tomorrow this energy probably will destroy the men themselves and everything they have built working hard over a period of thousands of years. The splendid achievements of science do not give peace. The men have not liberated themselves from the beast in themselves. Now they have even better opportunities to destroy, to tear in pieces - than in the ancient times when a cudgel and a stone, picked up from the ground, were their only arms and tools.

Perhaps the art shall save? There are many marvellous achievements in this area - in words, sounds, colors and lines. There you can drink without end. Millions have found refreshment in good books, in theatre and concert halls, beautiful art galleries. And it seems, that they have trimmed their inner man, having put off all what is unclean, base and evil. And yet man sees around himself again the same commonplaceness, the same bestiality as soon as he has returned into the daily life, its grim struggle for existence, ease, fame and power. And often he adapts himself to it becoming a hostile wolf to the other man. He has to acknowledge that science and art alone is not the base on which one can build a new, a happier life for himself and others. And deeply is burning the old wound: where to get peace? Is there no salvation, nothing at all that could prevent man from the emptiness and darkness within and around him? R. Blaumanis continues:

Only when man
Finds rescue in God,
Silence of peace
Comes into his heart.

Only when Father
Leads by the hand,
Child does not lose
His way.

It is the base of faith on which the writer points out here. Everyone who stands on that may look quietly and with assurance around and within himself, all the same whether a child or an old man, a highly educated or an altogether simplehearted man. The multi-colored world and its events are not to him a chaotic, contradictious conglomerate, but a purposefully leaded stream wherein also the life of man and his actions have its place and significance. Although the individual man is nothing more tha a leaf on the ever-green tree of life, a leaf that is swinging there up and down in the wind, sun and rain of one summer - yet, he comes, does his work and goes again according to a higher, permanent will. Then life is not like a song that dies away without echo, but is a part in the great symphony that sounds through all ages. Then one has not to seek for the sense of life as the sophistic mind is doing and in vain, tossing like a bird in the cage. Perhaps the believer is simple-minded, he does not know how to formulate his faith and how to express it, but he does not try to do it beeause he does not need it. He feels it, and that is his strength and light which makes him greater, stronger and more clear-sighted than the mighty and the wise of the world. For their strength often turns out to be weakness and their wisdom - pure errors. A real and deep faith deliberates from all that frightens man and binds him in bondage. Will he be misunderstood, denounced or undeservedly punished? All the same! He has an unerring Judge Who parts justice from injustice, truth from lies, and the genuine from the crooked. Will his belongings be taken away? O, let them! It is given only for a short-termed use like a toy to a child. Will his life itself be taken away? Even so! Life and death is in the hands of That One without Whose knowledge does not fall down even a single hair. Believer goes into death quietly, boldly even proud as once in the times of the great persecutions, the first Christians did, as also John Huss did. Yes, the true believer is free from the so called "course of life." Let life rage - evil, dirty and without pity, as it is. He goes through it and above it, confidently smiling. That is the highest that man can achieve! But where is this blissful man uplifted above all the triviality, vanity and futility of life? All around us we see and hear nothing else but the - everlasting lamentations of the maliciousness of life and men, about different hardships and injuries, asf. However, such transfigurated men are, alas, very rare, and in the noisy muddle of life they positively disappear; being reserved and delicate they do not "expose" themselves, and are not, therefore noticed. Besides, our faith is usually not so strong and deep. Only at bright, enlightened moments are we able to rise, to liberate ourselves, but then we fall back again into the mud and dust of life, as J. Porūks says:

"Always looks the human eye
At the mountain - high,
Always sinks the man himself
Down in depth again."

Our faith is like the dress of festivity which at week-days become unclean again. It has not yet impregnated us so thoroughly that it could become our rock and pillar. However, we have to grow, to go and develop toward that final end. R. Blaumanis' poem, which has been placed also in the Hymnal of the Ev. Lutheran Church (#743), ends, therefore, with the sincere congregational prayer:

"To walk everyday on Thy righteous way,
Lord, grant to us all, whom Thou shall call.
Hearer to perfection lead Thy congregation,
Thou - our help."

* * *

THE PILLAR IN THE TEMPLE OF GOD.

Like an immovable pillar in the temple of God stands Joseph in the Old Testament. There are more than one who have tried to move him out of his place and - to drag him over on their side. God, however, has placed him there, and there he shall remain. It is true, the tables of the money changers and the cages of the doves' sellers still are there as if placed for only one purpose - that those who from the sunshine enter the temple's twilight would stumble and hurt themselves. Perhaps also you have stumbled and hurt yourselves and - have been shocked: What is that! Your shock is well founded. The Saviour was shocked even more. He overthrew the tables and ordered the cages to be taken hence. The temple itself, however, remained. He did not try to move the temple's pillars. Even more, I think He was leaning against one of them (shall I make the remark, that I mean Joseph of the Old Testament?) when relating His most beautiful parable about the Prodigal Son.

- - -

"Wait a minute!" whispers Judah, grasping Reuben's sleeve. "It seems to me father wants to say something."

Jacob with his ten sons is sitting at the dinner table. At his right hadd, Reuben; at his left, Benjamin. On the table, a loaf of bread from which some slices already have been cut and a jar of milk. Oh, this loaf of bread! How it attracts the desirious eyes of the brothers! Another slice, however, father will not cut, that is sure. Ev Even Benjamin could hardly expect that, though the slice which father has cut for him seems to be a little thicker. Really the best thing to do would be to stand and leave, but is there something father would like to say... So turning as if intending to carry away the milk jar, but then changing his mind, Reuben takes his seat again. - "How old father has grown! he thinks, "His face - pale and thin, his head already quite white and his hands on the table, are shaking. "My brothers are right" Reuben thinks. "Really an evil beast has devoured one of our midst. It is not Joseph, however. Our father Jacob has been torn into pieces by an evil beast, namely by his sorrows. And now already it is the second year when a beast, even worse, namely the famine is tearing all of us into pieces. Our granary is empty; our fields, dried; all that has been sowed, decayed. So lost in his thoughts Reuben has not noticed that father has begun to talk already. He starts only when hearing the name "Egypt". - What did father say Reuben would like to ask, but Judah cannot give an answer to two at the same time. It is a very rare moment when father speaks to them at all. He hastens to reply to the question of their father.

"No, father," says Judah, "We cannot go to Egypt any more - if - if Benjamin has not your permission to come with us."

"I know! Jacob gives a sigh. "I know! That's exactly what you would like! Joseph has been devoured by an evil beast. Simean is imprisoned. There are mischiefs wherever you Would you tell me how knew the Egyptian governor about Benjamin at all? And where did you get the money? I haven't got a single thing in all my life gratuitously. You, however, returned with full sacks of food and with full bundles of money. Was it an earnest money for Benjamin?

Holding their hands folded in their laps and not venturing to cast up their eyes to their father, the ten brothers in their father's house and at their father's table are sitting as if upon the bench of the accused. Father is right. Couldn't he, however, talk a little more indulgent? At last, having swallowed the offence, Judah says:

"Father those things we surely have told you Hundred times, but if you like to hear them the one hundred and first time - all right. Last fall when sitting at a table as poor as to-day, you said we should go to Egypt and buy food. It was your will, wasn't it?"

"My will as well as yours. I wasn't more hungry, than you were."

"Yes, father, and everything was all right. There really was plenty of food in

Egypt. We filled our sacks with food, we paid the price which was asked...!"
"Fine price - you sold your own brother to the slave dealers!"
"No, father! The governor of Egypt said, Simeon should stay as a hostage there only as long as he won't see Benjamin."
"So that's it! He should see Benjamin. Now would you tell me how your governor of Egypt knew about Benjamin at all?"
"Please, father! The governor of Egypt was suspicious we possibly could be spies..."
"Ha, ha!" Jacob bursts out laughing. "No wonder! Your faces are so harmless, aren't they?"
Having not finished his thought Jacob turns away. Should he tell his dreams? No, better not. -
"We said," after a while's waiting, says Judah, "that it was an error! We were honest people, the sons of a respectful father - twelve, no - no more twelve. One was devoured by a beast. The youngest still at home. Then the governor of Egypt said, Simeon will be held for a hostage. We should bring with us our youngest brother, then he would believe us. The money you gave us, we paid. We brought it back again, it is true, - but only because of that reason that we found it in our sacks. How it happened to be there, we don't know. Do ask my brothers. If it would be an earnest money for Benjamin, as you say, - we wouldn't have brought it back. We did pay. Father, for Benjamin's own sake let him go with us this time. I guarantee."
"All right," says Jacob in conclusion and gives a sigh. "Make the preparations for tomorrow's journey. Take double money with you and some presents for the governor of Egypt, take the best that we still have - the honey that is left, balm, myrth, nuts and almonds. Be proper and humble, and God might help you - - otherwise we are through one way or other. My sons, this loaf of bread on our table is the last which we have."

- - -

"Well, well, how the might changes the people!" thinks the treasurer of Joseph when seeing his lord, washing himself; a servant being on his knees is holding a silver basin in his hands, and Joseph, bending over the basin, washes his face. "I did not know, that our Lord is so fond of being so clean. Even Pharaoh, after a bath in the morning, rinses fingers only during the day."
"I am here, sir!"
"Oh, it is you," Joseph says, not lifting his head. When seeing his decayed brothers and Benjamin among them, his eyes overflowed with tears. But - if somebody would see it! Joseph is the World's Saviour now. Therefore he splashes water, therefore he sniffs - in order to master himself again and - to hide his tears.
"Oh, it's you..." Joseph repeats. Did you see the eleven Israelites, to whom I just talked, when having my lunch?" "Yes, sir!"
"Fill their sacks with food, and put every man's money in his sacks mouth - just as you did the last time. The hostage may go with them."
"Yes, sir," says the treasurer, leaving.
"Wait a minute, take my silver cup from the table and put it into the sack of the youngest. Did you notice which was the youngest? - That one with the big eyes."
"Certainly, sir, that guy had much to wonder today."
"But when those men will depart, follow after them and say unto them: Therefore have you rewarded evil for good? My lord wants his cup back and that one of you in whose sack the cup will be found."
"Aha," thinks the treasurer, bowing and withdrawing. His eyes have opened as wide as those of Benjamin. It is a daybreak for him: Aren't those eleven men the same eleven brothers of Joseph? He has been the chief of the king's butlers, fallen into disfavour, imprisoned, pardoned and now - exhaulted into the position of the treasurer of the Pharaoh's executive. There are things which he doesn't remember, but there are some things which he does remember. Well, he wouldn't like to be under the skin of those eleven men. They will be hung, they will be hung indeed!

- - -

In the next morning, having left the city already before the sunrise, then being brought back - the brothers stand before Joseph again. All is out. Father is right. They really are failures. The threatening words of that lad, who, once cast in a pit, warned with God's punishment - obviously comes into effect. There is no use to clear themselves. The evidence is too irrefutable. The accusations of the Egyptian' mouth - well founded. Now comes the punishment - because of the brother who was sold to the slave dealers, because they have cheated their father. Now they are in the pit. If not hung - they will be slaves. They already see themselves in chains. They are rowing the Egyptian vessels, ploughing their fields, filling their granaries, building their houses. They are so occupied with their slave duties, that the translator has to repeat Joseph's question.

"Now, why did you do so? What can you say for your selfdefence?"

"Nothing, your highness," says Judah bowing low and spreading his arms like a bird when rising its wings.

"Nothing, your highness," his brothers repeat and bow.

"God has found out our iniquity" Judah continues. "Behold, we are my lord's bondmen, both we, and he also in whose hand the cup is found."

"No," says Joseph, "you the ten may go. Here shall remain that man only, in whose hand the cup is found."

That however, is the worst - returning without Benjamin!

"No, your highness," says Judah, "our father is an old man. We have made many troubles to him. One of our brothers we sold to the slave-dealers. We have regreted it hundreds of times, but up to this very day we have lied and concealed it from our father. Benjamin is the only darling of our father, no, your highness, let your servant abide instead of Benjamin a bondman to my lord..."

\- - -

The Egyptians do not know what to think: Why the World's Saviour keeps arguing here at all, why turns he away, why calls he the boy with the water basin once more and then not waiting for his appearance - beckons: the Egyptians should leave the room. He will be with those foreigners alone for a while.

When the Egyptians have left the room Joseph does not keep hiding anymore: he is weeping, he does not need an interpreter.

"I am Joseph," he says in his native tongue. Don't you recognize me anymore? How is our father? Haste and bring him here, say that I am still alive. Say that here we have plenty of food!"

He embraces each one of the brothers and kisses them on their cheeks beginning with Benjamin and ending with Judah. That wild beast which has devoured millions and millions of people, and with whom some people struggle throughout all their lives - alas! in vain - the intention of revenge and avenge - this beast was easily defeated. God himself had made a pillar in his house. Yes, and there he is - in the Old Testament.

"Him that overcometh will I make a pillar in the temple of my God, and he shall go no more out: and I will write upon him the name of my God..." (Rev 3:12).

* * *

**

Published by
NATIONAL LUTHERAN COUNCIL
327 South La Salle Street
Chicago 4, Illinois
For the spiritual care of Latvians of Lutheran faith, recently resettled in the United States.

For information write to the above address,
Attention: Latvian paper.

- - -

- - -